

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תרלב

ערב שבת-קודש
פרשת תצא
ח' באלול ה'תשס"ו

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו — המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ח' באלול ה'תשס"ו — ט"ו באלול ה'תשס"ו

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ח' באלול	הלי תפלה וברכת כהנים פרק יא-יג.	הלי דעות פרק ג.	מ"ע ה.
ש"ק	ט' באלול	פרק יד-טו. הלי תפילין ומזוזה וס"ת.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ד.	מ"ע כו. יב.
א'	י' באלול	פרק ב-ד.	פרק ה.	מ"ע יג.
ב'	י"א באלול	פרק ה-ז.	פרק ו.	מ"ע טו. יח.
ג'	י"ב באלול	פרק ח-י.	פרק ז.	מ"ע יז.
ד'	י"ג באלול	הלי ציצית.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	הלי תלמוד תורה.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע יד.
ה'	י"ד באלול	הלי ברכות.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ב.	מ"ע יט.
ו'	ט"ו באלול	הלי ברכות. פרק ד-ו.	פרק ג.	מ"ע יט.

זמני השבוע *

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה	
7.30	7.05.1	1.13	12.41	9.26	6.20	5.24	5.01	4.09	ו', ח' באלול
7.29	7.03.8	1.12	12.40	9.26	6.20	5.24	5.02	4.10	ש"ק, ט' באלול
7.27	7.02.5	1.12	12.40	9.27	6.21	5.25	5.03	4.11	א', י' באלול
7.26	7.01.3	1.11	12.40	9.27	6.22	5.26	5.03	4.12	ב', י"א באלול
7.25	7.00.0	1.11	12.39	9.27	6.22	5.27	5.04	4.13	ג', י"ב באלול
7.23	6.58.7	1.11	12.39	9.27	6.23	5.27	5.05	4.14	ד', י"ג באלול
7.22	6.57.4	1.10	12.39	9.27	6.23	5.28	5.06	4.15	ה', י"ד באלול
7.21	6.56.1	1.10	12.38	9.27	6.24	5.29	5.06	4.16	ו', ט"ו באלול

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ו בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

באר-שבע		חיפה		תל-אביב		ירושלים		פרשת
צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	
7.41	6.45	7.42	6.35	7.42	6.43	7.40	6.28	כי-תצא
7.32	6.36	7.32	6.26	7.32	6.34	7.30	6.19	כי-תבוא

עורך ראשי: מנחם-מענדל ברוך • עורך: שניאור-זלמן רודמן • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט
 מו"ל: מכון ליובאוויטש שע"י צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו — המרכז
 יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונב

כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל': 03-9607588, פקס': 03-9606169
 אינטרנט: <http://chabad.org.il> דואר-אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474

הכוח של ישראל "לחדש" בעולם נובע משורשם בעצמותו יתברך

קודם התחלת העבודה – התוקף הוא במציאות ה'תחתון' וזאת כדי שעל-ידו תושלם המזונה ד"דירה בתחתונים" □ אבל מיד לאחר התחלת העבודה נימל מה'תחתון' הכוח לנגד וכוח האדם לנצחו ואף להפכו לקדושה □ כוח זה נובע מהיות האדם "חלק אלוקה ממעל ממש" □ משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

שוים, אלא ישראל הם "על אויביך", למעלה מאויביך.¹

ומקום להוסיף עוד דיוק: "שהמצב ד"על אויביך" (למעלה מאויביך, אבל, יש להם ערך ושייכות ל"אויביך") אינו אלא לאחר היציאה ("תצא") ממקומם ודרגתם,² אבל מצד ישראל עצמם שהם "חלק אלוקה ממעל ממש", ועד ש"ישראל" וקב"ה כולה חד",³ אין להם ערך כלל עם אויביך, אפילו לא באופן ד"על אויביך", אין להם שייכות כלל ל"אויביך".

ולאידך, "ושביתו שביו" מורה על התוקף ד"אויביך". ולהעיר ממה שנאמר⁴ "וילחם בישראל וישב ממנו שבי", היינו, שישנו אויב

א. בפסוק "כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך ושביתו שביו" שבהתחלת פרשתנו – צריך להבין: (א) למה נאמר "כי תצא למלחמה על אויביך", ולא "עם אויביך" או "באויביך",² (ב) מהו "ושביתו שביו", דלכאורה, הווי ליה למימר "ושביתו שבי" סתם?

ויתירה מזה – דיוקים אלו ("על אויביך", "ושביתו שביו") הם בסתירה זה לזה, כי:

"על אויביך" מדגיש את ה"עליונות" לגבי "אויביך", כלומר, אף-על-פי שיש מציאות של "אויביך" ויש צורך במלחמה כדי לנצח האויב, מכל-מקום, אין זו מלחמה שבין שני צדדים

במקום שיש טו"ר, היינו כבי"ע, וזהו כי תצא". וראה ד"ה כי תצא בסה"מ תרמ"ו (עמ' כו"ז) ש"קאי על ירירת הנה"א שירד ונתבלש בגוף ונה"ב לבררם, עז"נ כי תצא למלחמה, שהוא בחי' יציאה מבחי' האצ"י (נשמה שנתת בי טהורה היא) לירד כבי"ע, עד שיתלבש בגוף החומרי בכדי לברר את האויב... הרע של הנה"ב כו".

(6) תניא רפ"ב.

(7) ראה זוהר ח"ג עג,א.

(7*) ובלשון הכתוב כאן – (ונתנו) ה' אלוקיך (בידך), היינו, שהו"י הוא אלוקיך, כוחך וחיותך (ראה לקו"ת שלח מ,ג. בלק עג,ג).

(8) חוקת שם.

1) ראה גם מאמרי אדמו"ר האמצעי פרשתנו עמ' תצג. אוה"ת שם עמ' תתע. ד"ה כי תצא תשמ"ה. ועוד.

2) ע"ד מ"ש במלחמת עמלק (שאודותה נזכר בסיום פרשתנו) "וצא הלחם בעמלק" (בשלה יז,ט).

3) ע"ד מ"ש (חוקת כא, א) "וישב ממנו שבי".

4) ראה לקו"ת פרשתנו לז,א: וזהו על אויביך דהיינו למקום שאין האויבים שולטים בו.

5) ראה אוה"ת ריש פרשתנו: "ברבות... ע"פ וצא הילחם בעמלק... אין אומרים צא אלא למי שהוא מכפנים, וכך צ"ל כאן בעניין כי תצא, באצ"י לא גורך רע, כי אם כבי"ע, והמלחמה לא שייך רק

דבר מלכות

המציאות דכל העניינים שבעולם אינה אלא על-ידי זה שנתהוו ונבראו על-ידי הקב"ה – "כל הנמצאים משמים וארץ ומה שביניהם לא נמצאו אלא מאמיתת המצאו"¹⁶. ולא זו בלבד שנתהוו בששת ימי בראשית, אלא יתירה מזה – "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית"¹⁷, וכתורת הבעש"ט¹⁸ שבכל רגע נעשה חידוש ההתהוות דכל הבריאה כולה מאין ואפס ממש.

ועל-פי זה אינו מוכן: איך אפשרית מציאות של "אויביך", אויב (דישראל, ועל-ידי זה הוא אויב) דהקב"ה¹⁹, ועד שיש צורך להילחם בו, כביכול, כלשון הכתוב "מלחמה לה' בעמלק" – בה בשעה שברגע זה ממש נעשית התהוות מציאותו של האויב מאין ואפס ממש על-ידי הקב"ה!?

ואפילו המציאות של מנגד שאומר "לי יאורי ואני עשיתי"²⁰, הרי, האמת היא, והתורה מודיעה ומגלה האמת, שגם מציאות זו מהווה הקב"ה בכל רגע מאין ואפס ממש, ובמילא, לא תיתכן מציאות של מנגד.

ובסגנון אחר: הניגוד להקב"ה הוא ניגוד למציאותו של המנגד, דבר והיפוכו, כיון שכל מציאותו של המנגד אינה אלא "מאמיתת המצאו".

ד. והביאור בזה:

ידוע²¹ ש"תכלית בריאת עולם הזה הוא

שהוא חזק כל-כך שלקח בפועל שבי מישראל. ועוד להעיר בפרשתנו, שגם לאחר שמנצחים האויב ושביט ממנו שבי, הרי זה נקרא "שבי", שניכר בהשבי שהיה דאויביך!

ב. על-דרך זה יש לדייק בהקשר והשייכות להתחלת הפרשה וסיומה – שלכאורה הם בסתירה זה לזה:

בהתלת הפרשת מודגש התוקף דישראל – שגם במצב של מלחמה בו, הרי זה "על אויביך", וכן שבוודאי "ונתנו ה' אלוקיך בידך ושביט שביו"⁹.

ואילו בסיום הפרשה, "זכור את אשר עשה לך עמלק וגו"¹⁰ – מודגש התוקף דלעומת זה, שבכוחו של עמלק להרע לישראל, "אשר גו' ויזב בך וגו'", ועד שיש צורך בזכירה מיוחדת¹¹, "זכור גו' לא תשכח"¹², ועוד ועיקר – השתדלות מיוחדת בהעניין ד"תמחה את זכר עמלק", ועד כדי כך, ש"מלחמה לה' בעמלק מדור דור"¹³, "מדרא דעמלא דין ומדרא דמשיחא ומדרא דעלמא דאתי"¹⁴.

ובסגנון אחר: כיוון שישאל האם "על אויביך", למעלה מאויביך, ובוודאי ש"ונתנו ה' אלוקיך בידך גו" – איך אפשרית המציאות ד"עשה לך עמלק גו' ויזב בך גו"¹⁵!?

ג. ויובן בהקדים שאלה נוספת בנוגע לכללות עניין ה"מלחמה" בשביל הניצחון ד"אויביך":

(15) ועד"ז בהתחלת פרשתנו – "ושביט שביו",

שבי שלקח "אויביך" מישראל, כנ"ל ס"א.

(16) רמב"ם הל' סוה"ת פ"א ה"א.

(17) ברכות ק"ש.

(18) שעהיה"א פ"א.

(19) ראה פרש"י בהעלותך י, לה: כל השונא את

ישראל שונא את מי שאמר והיה העולם. וראה

פרש"י מטות לא, ג: לפי שעמדו כנגד ישראל

נחשבו הם כאילו עמדו כנגד הקב"ה.

(20) יחזקאל כט, ג. וראה תניא ספכ"ב. לקו"ש

חכ"א עמ' 40 ואילך.

(21) תניא פל"ו.

(9) וגם ב"ושביט שביו" עיקר ההדגשה היא על התוקף דישראל – שגם לאחר שהאויב לקח שבי, ה"ז דבר ברור ש"נתנו ה' אלוקיך בידך ושביט שביו".

(10) כה"ז ואילך.

(11) ולהעיר מפרש"י עה"פ: הוי דואג מגרוי האויב.

(12) "זכור – בפה, לא תשכח – בלב" (מגילה יח, א).

(13) ס"פ בשלה.

(14) תיב"ע עה"פ.

דבר מלכות

שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים",
ב"עולם הזה הגשמי והחומרי ממש" – על-ידי
ירידת הנשמה להתלבש בגוף גשמי שבו, ואז
יכולה לקיים התורה ומצוות שנתלבשו בדברים
גשמיים, תפילין בקלף גשמי וציצית בצמר

בתחתונים היא ל"תחתון במדרגה שאין תחתון
למטה ממנו בעניין הסתר אורו יתברך... עד
שהוא מלא קליפות וסטרא אחרא שהן נגד ה'
ממש לומר אני ואפסי עוד"²¹, על-כרחך צריך
לאמר, שמציאותו של ה"תחתון", שהוא "נגד

**איך אפשרות מציאות של "אויבך", אויב דהקב"ה, בה
בשעה שברגע זה ממש נעשית התהוות מציאותו של
האויב מאין ואפס ממש על-ידי הקב"ה?!**

ה' ממש", אינה דמיון בעלמא, אלא מציאות
של מנגד²², שנברא על-ידי הקב"ה כדי שעל-
ידו תושלם הכוונה דדירה בתחתונים, "שכך
עלה ברצונו יתברך להיות נחת רוח לפניו
יתברך כד אתכפיא סטרא אחרא ואתהפך
חשוכא לנהורא, שיאיר אור ה'... במקום
החושך והסטרא אחרא כו"²¹, היינו, שיש
מציאות של מנגד, חושך וסטרא אחרא,
ומציאותו של המנגד מתהפכת לקדושה.

ואין לתמוה איך אפשרי שתהיה מציאות של
מנגד בה בשעה שמציאות זו מתהווית בכל רגע
מאין ואפס ממש – כיוון שהקב"ה הוא "נמנע
הנמנעות"²⁷.

אף-על-פי שעל-פי שכל, גם שכל דתורה,
לא יתכן שמציאות שמתהווית בכל רגע מאין
ואפס ממש תנגד להמציאות שמהווה אותה –
מכל-מקום, כיוון שהקב"ה אינו מוגבל בשום
הגבלה, "נמנע הנמנעות", ו"מי יאמר לך מה

גשמי, וכיוצא בזה בכל המצוות.
ובשביל כוונה זו ברא הקב"ה המציאות
דעולם הזה הגשמי – לא באופן של דמיון
בעלמא [שהרי, אם נאמר שמציאות העולם
אינה אלא דמיון בעלמא, לא נשלמה הכוונה
להיות לו דירה בתחתונים" אלא באופן של
דמיון בעלמא], אלא מציאות אמיתית²², ומקרא
מלא דיכור הכתוב ב"תורת אמת", "בראשית
ברא אלוקים את השמים ואת הארץ"²³, ובלשון
הרמב"ם "כל הנמצאים משמים וארץ ומה
שביניהם לא נמצאו אלא מאמיתת המצאו",
היינו, שמציאותם היא מ"אמיתת המצאו",
ובפרט על-פי המבואר בדרושי אדמו"ר
האמצעי²⁴ שהמציאות דיש הנברא²⁵ היא
המציאות דיש האמיתי.

ומזה מובן גם בנוגע להמציאות של מנגד
("אויבך"):
כיוון שהכוונה להיות לו יתברך דירה

עילה שקדמה לו ח"ו, ולכן, הוא לברו ככחו
ויכולתו לברוא יש מאין ואפס המוחלט ממש
כו" (אגה"ק ס"כ. וראה סה"מ עזר"ת עמ' קג).
(26) להעיר, שהדין ד"העושה מעשה חייב"
(שבעה ערה 22) הוא בנוגע לכישוף, היינו, שאע"פ
ש'נקרא שמן כשפים שמכחישין פמליא של
מעלה" (סנהדרין שם, ב), "נגד ה' ממש", מ"מ,
ה"ז מציאות ("העושה מעשה חייב").

(27) ראה שו"ת הרשב"א סתי"ח. הובא בספר
החקירה להצ"צ לד, ב. סה"מ תרע"ח עמ' תכ.

22 כידוע הראיה מדין התורה (סנהדרין סז,א
במשנה) "שניים לוקטים קישואים, העושה
מעשה חייב, והאוחז עיניים פטור" (ראה סה"מ
תרכ"ט עמ' קמט. המשך תרס"ו עמ' תלב.
ובכ"מ).

23 בראשית א.א. וראה מאמרים שבהערה
הקודמת.

24 ביאור"ז בשלח מג,א.

25 שהתהוותו מ"מהותו ועצמותו של המאציל
ב"ה שמציאותו הוא מעצמותו ואינו עלול מאיזה

דבר מלכות

עילוי ותוקף במציאותו של האדם העובד (ישראל) לגבי מציאותו הוא (דהתחתון), אלא, שזה מתגלה רק לאחר שהאדם מתחיל בעבודת המלחמה.

כלומר: לפני התחלת העבודה – התוקף הוא במציאות התחתון, דכיוון שמציאותו היא מצד "נמנע הנמנעות" הרי זה מציאות תקיפה²⁹. אבל כשהאדם כבר התחיל בעבודת המלחמה – אזי "ניטל" ממנו³⁰ הכוח לנגד³¹, ובכוחו של האדם לנצחו ולהפכו לקרושה, מצד שני עניינים: (א) מעלתו דהאדם, "חלק אלוהה ממעל ממש", "ישראל וקוב"ה כולא חד", שלכן, אין להמנגד ערך ושייכות אליו כלל, (ב) גם לאחר שירד למטה למקום שיש מציאות של מנגד – הרי הכוונה דבריאת המנגד אינה אלא כדי שהאדם ינצחו, כנ"ל.

א. וב' קצוות אלו (תוקף מציאותו של המנגד, והכוח דישראל להפכו לקרושה) מודגשים בהתחלת הפרשה – "כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוהיך בידך ושבית שביו": מחד גיסא – יש מציאות של "אויביך", מציאות שנבראת על-ידי הקב"ה, ויש צורך ב"מלחמה" כדי לנצח המציאות ד"אויביך", ולא עוד, אלא, ש(לפני התחלת המלחמה) אפשרי מצב ש"אויביך" לוקח שבי (גם דבר של ישראל) ונעשה "שביו".

ולאידך גיסא – כאשר, "כי תצא למלחמה" (התחלת העבודה), הרי זה מיד ומלכתחילה באופן ד"על אויביך", למעלה מאויביך (הן מצד המציאות של העובד לפני ש"יצא" לירד למטה, והן מצד כוונת הבריאה ד"אויביך", כנ"ל), ועוד ועיקר – שבכל זה "ונתנו ה'

תעשה", הרי, כשעלה ברצונו יתברך לברוא מציאות של מנגד, נעשית מציאותו של המנגד עם היות שזהו דבר והיפוכו, שמהווה מאין ואפס ממש מציאות שהיא "נגד ה' ממש".

ד. ומזה מובן גם בנוגע לעבודתם של ישראל בעשיית הדירה לו יתברך בתחתונים:

כיוון שיש מציאות של "תחתון... שהוא מלא קליפות וסטרא אחרא שהן נגד ה' ממש", מנגד אמיתי, ולא עוד, אלא, שההוותו של המנגד היא מצד שהמהווה אותו "נמנע הנמנעות", שמזה מובן גודל התוקף שבמציאות המנגד – הרי, עבודתם של ישראל אינה רק באופן של גילוי ההעלם, היינו, שעל-ידי העבודה דתורה ומצוות מגלים את הטוב שבעולם הזה, ועל-ידי זה נעשה דירה לו יתברך, אלא עבודתם היא באופן של חידוש, שעל-ידי עבודתם ופעולתם "אתכפיא סטרא אחרא ואתהפך חשוכא לנהורא", שמציאות ה"תחתון... נגד ה' ממש" מתהפכת ונעשית דירה לו יתברך.

ומובן, שכדי להתגבר על מציאות ד"תחתון... נגד ה' ממש" ולפעול בו חידוש לעשותו דירה לו יתברך, יש צורך בכוחות נעלים ביותר. והכוח לזה ניתן לישראל – כי, "ישראל וקב"ה כולא חד", היינו, שנשמות ישראל מושרשים במהותו ועצמותו יתברך, ולכן יש בהם כוח העצמות לחדש דבר, להפוך את מציאות התחתון ולעשותו דירה לו יתברך²⁸.

ויש לומר, שכיוון שהכוונה דבריאת התחתון והמנגד היא כדי שהאדם על-ידי עבודתו ינצחו ויהפך אותו לקרושה, ועל-ידי זה תהיה עלייה בהאדם העובד – הרי, גם מצד התחתון יש

ועוד.
28) ראה בארוכה לקו"ש ח"ו עמ' 22 ואילך. ח"ב עמ' 74 ואילך. וש"נ.
29) ואף שכוונת בריאתו (בכל רגע) היא כדי שינצחו אותו – הרי, מצד "נמנע הנמנעות" אין קושי, ובמילא, ה"ז מציאות תקיפה (ע"ד האמור

לעיל (ס"ד) בנוגע לכללות המציאות דמנגד).
30) ע"ד המבואר בתניא פכ"ט (לזב) ש"מסירה ממשלתה ויכלתה ומסלק ממנה הכוח ורשות כו".
31) אבל לא התוקף דעצם מציאותו, שלכן, גם אז יש העילוי ד"ושבית שביו", כדלקמן בפנים.

דבר מלכות

אלוקיך בידך". ועד ש"ושבית שביו", היינו, שגם הדברים שנפלו בשביה בידי "אויביך" חוזרים ומתהפכים לקדושה, כי, גם הכוונה ד"שביו" אינה אלא כרי שעל-ידי זה ניתוסף עילוי גדול יותר) ויזנב כך גו" (על דרך העניין ד"שביו"). וכפי שמצינו לפני זה – שכאשר ויצא³⁵ יעקב גו' חרנה³⁶, שיצא ממקומו ודרגתו העליונה וירד ללכת "חרנה", "חרון אף של מקום"³⁷, לעסוק ב"מלחמה" דעבודת

הכוונה והתכלית בהניגוד ד"עמלק", היא שייתוסף עילוי גדול עוד יותר אצל ישראל, על-ידי שלוחם עם עמלק ומבטלו – "תמחה את זכר עמלק"

הבירורים, "דרך אליפו בן עשו (אביו של עמלק)... אחריו כו" ונטל מה שהיה בידו של יעקב³⁸ ("שביו"). כלומר, "עמלק" הוא מציאות שיש בה תוקף לנגד ליהודי, ומה גם שטוען שיש לו "יחוס" – להיותו מזרעו של עשו, נכדו של אברהם! ולאידך גיסא – הכוונה והתכלית בהניגוד ד"עמלק", היא, שייתוסף עילוי גדול עוד יותר אצל ישראל, על-ידי זה שלוחם עם עמלק ומבטלו מכל וכל, "תמחה את זכר עמלק", ולא עוד, אלא, שהדברים שיכולים להפכם לקדושה הרי הוא מברר ומזכך ומהפך לקדושה³⁹, כמו שמצינו ביעקב, שלאחר גמר עבודת הבירורים

עוד יותר – על-דרך העילוי ד"זרונות נעשו לו כזכיות"³², סוג מיוחד של "זכיות" שאינו אצל צדיק (ובינוני) שלא חטא מעולם³³, כי אם, כיתרון האור מן החושך, ולכן, גם לאחר שמתהפך לקדושה הרי זה נקרא "שביו", כיוון שניכר בו התוקף דלעומת-זה (כפי שנתהפך לקדושה) – שהוא באופן נעלה יותר מתוקף הקדושה מצד עצמה. ז. ועל-דרך זה בסיום הפרשה – "זכור את אשר עשה לך עמלק גו": מחד גיסא – ישנה מציאותו של "עמלק", מציאות שהיא בכל התוקף, עד כדי כך, שיכול להיות מצב ד"קרן³⁴ בדרך (ומזה בא למצד ירוד

ממעל ממש" וכו' – מה מקום להתפעלות, חיות והתלהבות?! יכולים לקיים התורה ומצוות בקרירות. וקרירות זו (היפך הקדושה שהיא באופן של חיות וחמימות) נעשית השורש לעניינים שלמטה מזה כו'. (35) ע"ד מ"ש "כי תצא למלחמה", "צא הילחם בעמלק". (36) ר"פ ויצא. (37) פרש"י ס"פ נח. (38) פרש"י ויצא כטי, יא. (39) כידוע שיש שני אופנים בעבודת הבירורים: (א) עניינים שיכולים לבררם ולהעלותם לקדושה, (ב) עניינים שאי-אפשר להעלותם לקדושה, ובירורם הוא בדרך של דחייה, ע"ד שבירתן זוהי תקנתן (ראה סהמ"צ להצ"צ שבערה 33. ובכ"מ).

(32) יומא פ.ב. וראה תניא פ"ז.
(33) ראה תניא שם. סהמ"צ להצ"צ קצא, א.
(34) "קרן" – מלשון קרירות (תנחומא ופרש"י עה"פ. וראה סה"מ תרמ"ז עמ' פו. עטר"ת עמ' רצד. ועוד). היינו, ש"עמלק" אינו יכול לבוא ליהודי ולומר לו שלא יקיים רצון ה' ח"ו (כיוון שבוודאי לא ישמע אליו), ולכן, שנה את לשונו* לדבר בסגנון של יהודי (שלא יכירו שהוא "עמלק"), באמרו, שבוודאי צריך לקיים רצון ה', ואדרבה, מצד גודל הפשיטות שכדבר – להיותו בן אברהם ויצחק ויעקב, בת שרה, רבקה, רחל ולא, ונשמתו היא "חלק אלוהה

* ע"ד מ"ש "ישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב גו' וילחם בישראל", "זה עמלק, שנאמר עמלק יושב בארץ הנגב, ושנה את לשונו כו" (חוקת כא, א ובפרש"י).

דבר מלכות

בבית לבן⁴⁰ היה מוכן מצידו לפעול שלימות הברור בעשו⁴¹ (ובמילא, גם בעמלק), "אבוא אל אדוני שעירה"⁴² (כפי שיקוים בפועל לעתיד-לבוא, "ועלו מושיעים גו' לשפוט את הר עשו"⁴³), שעל-ידי זה ניתוסף עילוי גדול

עוד יותר⁴⁴, על דרך האמור לעיל (סעיף ו') במעלת התשובה ש"זדונות נעשו לו כזכות". (קטעים מהתוועדות שבת-קודש פרשת תצא, ט' באלול ה'תשמ"ט – מוגה. יתורת-מנחם – התוועדותיו תשמ"ט, כרך ד, עמ' 271-267)

44) ויש לומר, שעש"ז, קורא יעקב לעשו "אדוני" ("אבוא אל אדוני שעירה"), כיוון שעל-ידי הברור דעשו ניתוסף, אצל יעקב עילוי גדול עוד יותר (ע"ד האמור לעיל (ס"ו) שגם לאחר שמחזירים השבי ה"ז נקרא "שביו"). ועד"ז י"ל בנוגע לטענת לבן "הבנות בנותי גו' והצאן צאני" (ויצא שם, מג) – טענה שנכתבה ונעשית חלק בתורת אמת* – כיוון שהעילוי שניתוסף ביעקב ע"י עבודת הברורים נעשה ע"י עבודתו בבית לבן.

(*) ע"ד המבואר (צפ"ע"נ מכות יא, א. מפענ"צ פ"ה סי"ב) כנוגע לשכונת משה המפורשת בתורה (יזיואל משה - שמות ב, כא), גם לאחר שבטלה השבועה.

40) ובפרטיות – "עשרים שנה... ארבע עשרה שנה כשתי בנותיך ושש שנים בצאנך" (ויצא לא, מא), וכמבואר בדרושי חסידות (תו"א ויצא כג, ד. תו"ח שם כז, ואלך) שהעבודה "בשתי בנותיך" קאי על הברור דבינה ומלכות, "שם הגדולה לאה ושם הקטנה רחל" – "הגדולה", ה"א גדולה, בינה, ו"הקטנה", ה"א קטנה, מלכות; ועד"ז בנוגע לעבודה "בצאנך", ש"צאן היינו בחי' היוצא מלמעלה מסדר השתלשלות... לובן העליון" (תו"א שם, ג).
41) ראה תו"א ר"פ וישלח (כד, סע"ב ואילך).
תו"ח שם (לט, ג. מא, ג). ועוד.
42) וישלח לג' יד.
43) עובדיה א.כא. פרש"י וישלח שם.

מינוי ל"התקשרות"

ניתן לקבל את גיליון "התקשרות"
ישירות הביתה באמצעות הדואר.

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים).
מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים).

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:
"התקשרות", מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר חב"ד 72915

ביטול מוחלט של "אויביך" מהעולם

היכן מצינו בשולחן-ערוך חיוב של שמחה לשם ביאת המשיח?!

...בנוגע להמדרובר לעיל אודות השמחה לשם ביאת המשיח: חיוב של שמחה לשם ביאת המשיח – היכן מצינו ב"שולחן-ערוך"?!... – ב"שולחן-ערוך" מבואר שעבודת ה' צריכה להיות בשמחה, וישנם גם דינים בנוגע להגבלת השמחה בג' השבועות וכיוצא בזה, אבל, לא מצינו בשום מקום חיוב של שמחה לשם ביאת המשיח.

ומה שבעניין זה תלויה ביאת המשיח, גאולת עם ישראל וגאולת השכינה – ממשיך לטעון: לא מצינו ב"שולחן-ערוך" חיוב לגאול את השכינה!... בנוגע לעצמו, מצינו ברמב"ם "הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין", אבל בנוגע לגאולת השכינה – אין זה תפקידו...

על כך אומרים לו, ש"כי תצא למלחמה על אויביך" הוא ציווי והוראה בתורה: יהודי אינו יכול להסתפק בד' אמות של קדושה שבכיתו ובסביבתו הקרובה, אלא צריך גם לצאת ממקומו, "תצא למלחמה על אויביך". לבטל מציאותו של האוייב ומנגד לקדושה, ועד לכיבוש העולם כולו, שכן, כיצד יכול לישוב במנוחה בד' אמותיו בידעו שבמקום מסויים בעולם יש "עמלק" שמנגד לאלוקות?!

וכאמור, התורה מבטיחתו, "כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידך", ועד לסיום הפרשה "תמחה את זכר עמלק מתחת השמים", ואז, כשמבטלים המציאות ד"אויביך", אפילו בריחוק מקום, הרי, מכיוון שאי-אפשר לדעת מה יהיה לאחרי זמן, לא יכולה להיות שמחה בשלימותה, ורק כשבטלה לגמרי המציאות ד"אויביך" בכל העולם כולו, אזי נעשית השמחה בשלימותה.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת כ"תצא היתשמי"ח – בלתי מוגה.
יתורת-מנחם – התוועדיות' תשמ"ח, כרך ד, עמ' 280)

על דורנו מוטלת אחריות יתירה לסיים המלחמה

ההוראה מהפרשה "כי תצא למלחמה על אויביך" (שקורין אותה תמיד בחודש אלול), שצריך לעשות העבודה דחודש אלול באופן של מלחמה, הן בנוגע לעצמו – להילחם ולשנות טבע גילותו, גם טבע הקדושה, והן בנוגע להעבודה בעולם – ללחום ולכבוש חלקים בעולם שעדיין לא חדורים לגמרי בקדושה, ולעשותם דירה לו יתברך.

ובנוגע לדורנו זה – אדרבה: להיותו הדור האחרון בגלות ודור הראשון דהגאולה – מוטלת עלינו אחריות יתירה לסיים את המלחמה, ולהכין את הדרך ל"לחם מלחמות ה'" של משיח צדקנו [ועל-דרך זה על-ידי הניצוץ משיח שבכל א' מישראל].

(מהתוועדות שבת פרשת כ"תצא, י"א באלול ה'תש"נ.
יתורת-מנחם – התוועדיות' תש"נ כרך ד עמ' 229-230 – תרגום מאידיש)

ישיבת תורת-אמת בירושלים

"כיוון שזו ישיבה הקשורה בירושלים עיר-הקודש עליהם להתמסר בכוחות גדולים ומסירות-נפש, שכל אחד יהיה דוגמה-חיה כפי ששיבת תורת-אמת צריכה להיראות", אמר הרבי לתלמידי הישיבה □ "ויהי-רצון אשר מתוך שמחה וטוב לבב יזכה את הרבים בענייני תורתנו תורת אמת בהמשך לשיעוריו בהלכה בישיבה הקי' תורת-אמת אשר בירושלים ת"ו", בירך הרבי את ראש-הישיבה הרב שפירא □ צרור התייחסויות לישיבה, ראשיה ותלמידיה

מאת הרב מרדכי-מנשה לאופר

עילוי שלא בערך!

בהתוועדות כ"ף במנחם-אב תשמ"ב ('התוועדות' תשמ"ב, כרך ד, עמ' 2042 ואילך) ביאר הרבי בהרחבה את מאמר רז"ל בסיום מסכת הוריות על לימוד של "שבעים שנה". המסקנה שעלתה מהדברים הייתה שלאחר לימוד של "שבעים שנה" באים לעילוי שבאיין-ערוך כלל. הרבי קישר זאת לכך שהתוועדות נערכה בליל כ"א במנחם-אב, ערב כ"ב מנחם-אב, שאז תיערך חגיגת יובל "שבעים שנה" לישיבת "תורת אמת" בירושלים עיר-הקודש.

הרבי הסביר שהשנים שחלפו לא זו בלבד שלא פעלו חלישות בענייני הישיבה, אלא להפך. במיוחד כאשר שם הישיבה שניתן על-ידי רבותינו נשיאנו מייסדי הישיבה הוא – "תורת אמת" ו"אמת" מבטאת נצחיות.

בהמשך איחל הרבי שעל-ידי לימוד תורה בישיבת תורת-אמת נזכה בקרוב ללמוד תורת-אמת לאמיתתה, מפיו של משיח צדקנו – וציין כי גם סדר הלימוד בישיבת תורת-אמת, שלימוד התורה יהיה באופן אמיתי – לימוד

ישיבת תורת-אמת נוסדה בשנת תער"ב על-ידי כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב. לאחר פסק-זמן חזרה והוקמה מחדש בתקופת נשיאותו של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ. הישיבה ידעה זעזועים ומשברים, עד שבתקופת נשיאותו של הרבי התבססה והחלה לפרוח ולשגשג. הנה אחד המכתבים (איגרות-קודש, כרך כב, עמ' תסג-ד) שבהם ביטא הרבי את משאלת לבבו בקשר לישיבה זו:

ויהי-רצון אשר סוף-סוף תתבסס ותתגדל תורת אמת בכל המובנים, ולכל לראש בתלמידים מתאימים לרצון רבותינו נשיאנו מייסדי ישיבה זו ומנהליה.

ובדוגמת ארץ ישראל בכלל, ארץ הצבי, אשר העור גדל על-ידי הבשר, הרי ההגדלה האמורה תביא גם-כן להגדלה בכל שאר ענייני הישיבה.

ויהי-רצון מתאים להוראת חז"ל בכגון זה, יפה שעה אחת קודם, יהיה כל הנ"ל בעגלא זידן ומתוך שמחה וטוב לבב.

בכבוד ובברכת הצלחה בעבודת הקודש האמורה ולבשורות טובות.

ניצוצי רבי

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

תחום מעגל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, כ"ף בנחמס אב, ה'תשמ"ב
ברוקלין, נ. י.

כבוד המשתתפים בחגיגת מלאת שבעים שנה
ליסוד ישיבת "תורת אמת"
ה' עליהם יחי

שלום וברכה

לרגל חגיגת מיוחדת זו, ושמחת התורה בשמחת אכסניא שלה - ישיבת תורת אמת
בירושלים עיר הקודש,

הנני מתכבד להשתתף בשמחה האמורה, שמהתכם שמחתנו ושמחת כל תומכי תורה בכל מקום
שהם, תומכי' בממון בגוף ובנפש,
תמיכה ע"פ התורה - שהיא באופן דמילין בקודש, הלור והוסיף.

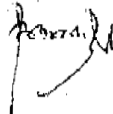
ועותחין כדבר מלכות בדה, מאז מלכי רבנן - מייסדי ישיבת זו - ומתחילת
ז"ל כ"ק אדמו"ר מיסדה הראשון - בעידוד תומכי' ילבוז לעזרת המוסד הנעלה ישיבת
תורת אמת, אשר יסודה בהררי קדש, וכל המשתדל בענין הגדול הזה יתברך מהש"י בכל הטוב,
וימלא משאלות לבכם לטוב להצליח בכל הענינים בגו"ר,
ואחריו בנו יחידו ממלא מקומו כ"ק מו"ח אדמו"ר יתברך יד עזרה להחזיק ידי לומדי-תורה,
האצילן ברכה מפרי עבודתכם ברוח ובפועל עבור המוסד הנשגב, הישיבה והת"ת תורת אמת בעיה"ק
ת"ו.
אנא אחינו הנבדלים חושו מהרו בעזרתכם ושלחו נדבת לבנכם הטובה, ובגלל זאת יברך השם
יתברך אתכם, ביחסם לזרעיתם בכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר".

ובמיוחד אשר חגיגת שבעים שנה היא, זידיע תוכן תחז"ל (הוריות יג, ב) אשר לימוד של
שבעים שנה - לימוד בשלימות הוא,

ובודאי, מזה כנגד מזה, גם ברכות השם, כלברי רבותינו נשיאינו מייסדי הישיבה-בשלימותו
הבזאנה.

וזה גם יקרב ויחיש קיום חזון ישעיהו, נביא הישועה והגאולה, אשר חזה על יתודא וירושלים
י"כ מצ"נ תצא תורה ודבר השם מירושלים",

בגאולה האמתית והשלימה עי"השם אלקיך הפעלך מארץ מצרים" - כימי צאתך מארץ מצרים
אראנו נפלאות, במהרה בימינו ממש.

בכבוד רב וברכה

איגרת הרבי למשתתפי חגיגת יובל השבעים לישיבת תורת-אמת

גשמי (בקבוק י"ש) עבור חגיגה זו כדי להוסיף
חיזוק בהמשכת עניינים אלו במעשה בפועל למטה
מעשרה טפחים... כולל גם כפי שהדברים באים
בכתב.

"כפי שתורת-אמת צריכה להיראות"

אלו מכם שהגיעו הנה מתורת-אמת, וימשיכו
בישיבת תורת-אמת בירושלים - יש להם תפקיד
מיוחד; כיוון שזו ישיבה הקשורה בירושלים עיר
הקודש עליהם להתמסר בכוחות גדולים ומסירות-

נגלה דתורה ופנימיות התורה ביחד, כשהם
בחינת "תורה אחת".

בסיומ השיחה העניק הרבי בקבוק משקה
ומכתב להנגיד ר' ישכר-דוב שיחי' וייס -
בעבור חגיגת יובל השבעים לישיבת תורת-
אמת.

לפני-כן, בשיחה עצמה, התבטא הרבי:

כדי לקשר ולאחד את כל המשתתפים
בהתוועדות זו (וכן את המאזינים בשידור חי" בכל
מקום שהם)... עם ההתוועדות בירושלים אתן דבר

ניצוצי רבי

"תורתנו תורת אמת"

אישים רבים פעלו במסגרת ישיבת תורת-אמת. אחד המיוחדים שבהם ראש הישיבה הרב **משה-אריה-לייב שפירא** אשר הרבי כתב עליו את התארים: "הרב-הגאון והרב-החסיד ותיק-וחסיד איש-ירא-אלוקים צנא מלא ספרא וכו' מוה"ר משה ארי' לייב שי"י" (איגרות-קודש, כרך כז, עמ' קמה). המכתב מפסח שני תשל"א בא כמענה לקבלת ספרו של ראש הישיבה 'נימוקי מלב"ם' על מסכתות בבא-קמא ובבא-מציעא (ראה אור בירושלים בשנת תשל"א) והוא כותב לו:

...ויישר חילו לאורייתא, ובפרט אשר החידושים הם במסכתות הנלמדות בישיבות, וזכות הרבים מסייעתו.

ויהי-רצון אשר מתוך שמחה וטוב לבב יזכה את הרבים בענייני תורתנו תורת אמת בהמשך לשיעוריו בהלכה בישיבה הקי' תורת-אמת אשר בירושלים ת"ו ויראה רוב נחת מבניך אלו התלמידים, וגם כפשוטו מבנים ובני בני עוסקים בתורה ובמצוותיה מוארים באור וחיות חסידותיים.

בכבוד ובברכה לאורך-ימים-ושנים טובות ולבשורות טובות.

ההמשכות לו ולכל בני ביתו

המשפיע הרה"ח ר' משה ובר נמנה עם תלמידי הישיבה בעבר, ועל-פי הוראה מפורשת של הרבי ב'חידות' לגה"ח ר' שמואל-אלעזר היילפרין – חזר לעבודתו בישיבה אחרי הפסק זמן.

המשפיע הרה"ח ר' משה-יהודה רייכמן קיבל מהרבי הוראות והדרכות במכתבים. כאחד מהם (כ"א בשבט תשי"ג – 'מקדש מלך', כרך ג, עמ' קמא-קמב) כותב לו:

...מי שזכה להיות משפיע על בני ישראל לקרב את לבם לאבינו שבשמים על-ידי מאור שבתורה אור תורת החסידות.

ובמילא מובן, אשר גם ההמשכות בנוגע לו ולכל

נפש, שכל אחד יהיה דוגמה-חיה כפי ששיבת תורת-אמת צריכה להיראות.

כך אמר הרבי לתלמידים ששהו בחצרות-קדשנו (ב"קבוצה") למן התקופה שלפני הג' הפסח תשכ"ט, עד שלהי חודש ניסן תשל"ל, ונכנסו עם שאר התלמידים החוזרים לארץ-הקודש בכ"ז בניסן תשל"ל (שיחות-קודש תשל"ל, כרך ב, עמ' 118).

הרבי המשיך ופירט:

לכל לראש, בנוגע לעניין שמוזקר מיד לעין כול – שמירת סדרי הלימודים; וכן, מעצמו מובן, גם בהנוגע שאר העניינים: התמדה ושקידה אליבא דנפשיה בלימוד הנגלה ובלימוד החסידות, בעבודת התפילה ובל העניינים.

הוסיף הרבי:

אפילו העניינים התלויים בראשי ישיבה, או מהמשגיחים או משפיעים – יש להשתדל שגם הם ישמרו על כל סדרי הלימודים, וכאשר הם יראו שהתלמידים דורשים זאת, בוודאי אף הם יקפידו יותר בדבר.

וגם לראות (כאמור לעיל) שיתווספו מה שיותר תלמידים ומכיוון שכל הדברים האלה הם דברים נחוצים ביותר, וזכות הרבים, הרי ודאי שזכות הרבים מסייעתם.

וכאשר כל אחד מכם יפעל בכך במסירה ונתינה, יראה אפוא פרי טוב בעמלו – לבנות ישיבת תורת-אמת שלא בערך – עד כמה שהדבר היה טוב עד עתה יתווסף שלא בערך.

הרבי המשיך וציין כי תפקידם הוא 'תפקיד חדש לבסס ולהרחיב הן בעומק הן בהתרחבות גדולה ובאורך, את ישיבת תורת-אמת בכל פרטיה'. הרבי ציין את מעלת הישיבה: "ישיבת תורת-אמת בפרט מצד היותה בירושלים".

בהתייחסו ל'מבצע תפילין' הדגיש הרבי כי יש לדאוג שקיומו לא יפגע כלל בהתמדה ושקידה בלימוד ובכל ענייני הישיבה, שזהו הרי העיקר אצל התלמידים. בהמשך ביקש שהתלמידים יתדברו ביניהם מי ידווח לו על ביצוע ההוראות.

ניצוצי רבי

למנהל הישיבה עפ"י ברכת הרבי ובעידודים בלתי רגילים. פעם בשנת תשל"ט כתב לו הרבי מכתב הדרכה מעניין, ובין השאר:
הדו"ח נת[קבל] ות"ח ת"ח.

כבר ביקר כאן כמה פעמים (נוסף על מה ששמע מאחרים כיו"ב) ומפורסם בלאה"כ המצב בארצה"ב, שמצליחים במגביות כספים אלו הבאים ופועלים ועושים בעצמם בזה (כולל – באם נדרש – בחירת עוזרים מזמן לזמן בפעולות מסוימות – שעליהם למוצאם ולהתדבר עמהם וכו' – ורק אז מקום ויש על מה שתחול הברכה) וכשנוהגים כנ"ל ובארץ – מקום להצלחה רבה ויש לעשות בכל הכיוונים (שאינן בהם מחלוקת כו') וא"צ [=ואין צורך] בכתיבת מ"כ [=מכתבים] אלי ולחכות למענה וכו'.

(שבתור גדול וכו') וכן יעשה בכהנ"ל...

"היכן הוא הלפרין"

כעשר שנים עמד בראש הישיבה הרה"ג הרה"ח ר' אשר-לעמיל הכהן שיחי' וגם הוא זכה לברכות וכו' מהרבי.

הגה"ח הרב שמואל-אלעזר הלפרין שיחי', שבעצמו למד בתורת-אמת, נתמנה אחר-כך לר"מ ומשפיע, עד ששימש ראש הישיבה. בהתוועדות שמחת-בית-השואבה תשכ"ד פנה הרבי לפתע וקרא (לפי סרט ההקלטה – נדפס גם בשיחות-קודש תשכ"ד, עמ' 43): "היכן הוא הלפרין, ראש הישיבה דתורת-אמת? תנו לו עבור כל תלמידיו... עבור כל התלמידים... /תורת אמת".

"האיש שלי בתורת-אמת"

באחת ה'יחידויות' שמע מהרבי את הדברים הבאים (על-פי הזיכרון – בלתי מוגה): "הנכנס הרי ראש הישיבה ד'תורת אמת', וממילא ה'זהיר טפ"י הוא 'תורת אמת' וכל צינורות ההשפעה עוברים דרך זה".

פעם אחרת התבטא הרבי על הרב הלפרין – "האיש שלי ב'תורת אמת'" (מפי הרב בערל ליווי ע"ה).

בני ביתו, אפילו בעניינים הגשמיים, תלויים הם בהעדפה וזהירות ורזיזות יתירה ביתר שאת ויתר עוז כפולה ומכופלת... וה' יתברך יצלחו, שהתבוננותו בכל זה תומשך תיכף ומיד, בעניינים של פועל, בכל מושפעי, שיהיה חינוכם מתאים לרצון נשיאנו הקי' צוקללה"ה נבג"מ ז"ע.

ברכה – המחכה לבשן[רות] ט[ובות] ושלום.

"יוסיף אומץ והשתדלות"

הרה"ח ר' שמעון גליצנשטיין היה מנהל הישיבה שנים רבות. בכ"ב באייר תשי"ז ('היכל מנחם', כרך א, עמ' קטז) כתב הרבי לחתנו ר' אלכסנדר זישא מלכיאל:

במה שכתב בסיום מכתבו אודות מצב בריאות מו"ח [=מורו חמיו] הרה"ג ווי"ח אי"א הרש"ג [=הרב שמעון גליצנשטיין] שי ואופן עבודתו בישיבה הקי' תורת-אמת – כבר כתבתי לו בזה, אשר לדעתי וכפי שראיתי במוחש בכמה מכונן דא, הנה ככל שיוסיף אומץ והשתדלות בחיזוק והתפתחות המוסד הקי' – יתוסף בבריאותו גם כפשוטה, בריאות הגוף, ודי זמן במשך היממה לעניינים הטבעיים הדרושים לבריאות הגוף, אכילה שינה וכו'. והתאמצות בענייני תורת-אמת אפשר שתעשה מבלי שיתייגע כלל בזה...

"מהנכון שבנו ימלא מקומו"

במכתב מיום י"ב בסיוון תשכ"ג (איגרות-קודש, כרך כב, עמ' תסג) פנה הרבי אל "הנהלת ישיבת תורת אמת בירושלים עיר-הקודש תבנה-ותכונן ה' עליהם יחיו":

שלום וברכה!

לאחרי פטירת הרה"ח אי"א נוי"נ וכו' מו"ה שמעון גליצנשטיין תנצב"ה,

מהנכון אשר בנו הרה"ח אי"א נוי"נ מו"ה אברהם-חנוך שי' גליצנשטיין, ימלא מקומו במזכירות ובהנהלה ומכמה וכמה טעמים... שנים רבות עמד על המשמר ובנה את הישיבה.

"לעשות בכל הכיוונים"

לימים נתמנה הרה"ח ר' יהושע שי' יוזביץ

ניצוצי רבי

"ניכרים הדברים שהשקיע"

הגאון החסיד הרב שלמה-יוסף זווין התבקש עשרות פעמים מהרבי לטפל בעניינים שונים

"בברכה שיפעול ככל הדרוש להתפתחות תורת-אמת ובמסירה ונתינה ושיצליח" - כתב לו הרבי ב"א בשבט תשכ"ו.

BUILDING FUND OF THE GREAT CHABAD LUBAVITCHER YESHIVA IN JERUSALEM		קרן הבנין של ישיבת חב"ד ליובאוויטש הגדולה בירושלים ע"ה ק"ת
* TORATH EMETH * * תורת אמת *		
בניסיונות והתנתק כ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל מדינ"ץ מניאורפתאן סליובשינסקי	ת.ד. 5024, ירושלים כ"ה, ירושלים	נוסדה בחברון בשנת תרע"ב ע"י כ"ק אדמו"ר רבי שלום זינגער ז"ע ובנו כ"ק אדמו"ר רבי יוסף יצחק ז"ע
<p style="text-align: right;">שלוש וברכה</p> <p>"מפעל המנייות" עליו הכרזנו, כבסיס עזר עיקרי לבנין הכספים הדרושים להקמת בנין ישיבתנו - הולך ומכה גליש בין אנ"ש והחסימים יחיו וביין ציבור חובבי תורה ואהלי חב"ד,</p> <p>"היא היא הומכי המימים" - כותבים רבותינו נשיאינו הקדושים על ישיבתנו הק' בה השקיעו כחור מרובים.</p> <p>כסמל ועידוד להצלחת מפעל זה וכמתן זכות לכל אלה שהשתתפו ושישתתפו ברכישת המניות, רכש כ"ק אדמו"ר שליט"א שתי מניות (לפי חשבון חו"ל היינו כל מני' בה מאה דולר - ראה למטה צילום הש"ק).</p> <p>פונים אנו בזה אל כב"ק בקריאה מיוחדת להצטרף לעושי מצוה ולרכוש מספר המניות המתאים לו ולזכותו העצמית, לזכות בני ביתו ולזכר נשמת יקיריו, כהשתתפותו בהקמת הבנין.</p> <p>בל יעדר אף אחד מאנ"ש והחסימים יחיו מלקחת חבל במפעל קדוש זה, הממעיט לא יפחית ממני' אחת וכל המרבה הרי זה משובח.</p> <p>הרינו תקוה שכל ייענה ברצון רב לקריאתו זו ויודיע לנו בחזור מספר המניות שבדעתו לרכוש וצורת התשלומים הנותה לו.</p> <p>נזכה כולנו לראות בנין זה על הלו עומד ונגרום יחד נחת רוח לכ"ק אדמו"ר שליט"א ולרבותינו הקדושים הנושאים רנה ותפלה על כל הומכי מוסדנו הקדוש להחברך בכל מילי ומיטב בכל המצטרף להם ולכל בני ביתם יחיו.</p> <p style="text-align: right;">ברגשי כבוד ויקר ההנהלה</p>		
M. SCHNEERSON No. Nov. 30 1966 \$200.00		
PAY TO THE ORDER OF Building Fund of Yeshiva Torath Emeth \$200.00		
Two hundred and ⁰⁰ / ₁₀₀ DOLLARS		
 Bank of North America EASTERN PARKWAY AT KINGSTON AVE. BROOKLYN, N. Y.		
		

למעלה: מכתב פניה של הנהלת ישיבת תורת-אמת לסייע לקופת הישיבה. למטה: המחאה בכ"ק ובחתימתו של הרבי לטובת ישיבת תורת-אמת

ניצוצי רבי

ר"מ בישיבה והכניס חשק וחיות בלימוד. במכתבו של הרבי אליו מיום י"ב בתמוז תשכ"ד כותב הרבי בכתב-יד-קדשו ('אגלי נוחם', עמ' סט):

מובן שגם להתלמידים שליט"א שהוסיפו שעות על שעות כו' – כהנ"ל מופנה ומדובר.

לפי סיפורו של הרה"ח המשב"ק ר' משה הלוי שיחי' קליין ('אגלי נוחם', עמ' 3) ר' מנחם יצא פעם במבצע של לימוד מחוץ לשעות הסדרים. המטרה היתה לצבור מקסימום שעות לימוד. ה'מבצע' הצליח והמספר בעצמו צבר 120 שעות לימוד מחוץ לסדרים. זה כנראה פשר התייחסותו הנ"ל של הרבי (בכת"ק).

הנוגעים לישיבת תורת-אמת.

הנה, לדוגמה, קטע ממכתבו של הרב זווין בימים שבין כסה לעשור תשל"ב ('אגלי נוחם', עמ' צב): "נעם לי להכיר ולהוקיר בזה ארבעה תלמידים משיבת תורת-אמת מירושלים והם: ...מהמעט שעסקתי עימם התרשמתי מאוד לטוב וראיתי שהם יודעים היטב מהגמרא ותוס' שלמדו במסכת פסחים ונהניתי לראות את הערנות שלהם בלימודים, וישר חילו של הר"מ שלהם הרה"ג ר' מנחם וילהלם שניכרים הדברים שהשקיע בהם הרבה עבודה ומרץ ויוסיפו חיל ואומץ בתלמודם ויגדלו בתורה ויר"ש, שלמה יוסף זעווין".

המבצע הצליח מעל ומעבר

הרה"ח ר' מנחם וילהלם שימש שנים רבות

פרשת תצא

כי תצא למלחמה (כא, י)

"כי תצא" – מדבקותך בהקב"ה, מיד "למלחמה" – תצטרך להילחם עם הרע.

(ינגיד דבריו ליעקב עמי ז')

* * *

במלחמת הרשות הכתוב מדבר (רש"י)

נאמר בספרים שמלחמה זו רומזת למלחמת היצר, ובכל-זאת אומר רש"י שמדובר במלחמת הרשות.

אומר על כך כ"ק אדמו"ר הצמח-צדק:

אמנם העבודה בבחינת "אתכפיא" (הסחת הדעת והלב מעניינים בלתי רצויים) היא "מלחמת חובה", כדכתיב (שלא טו), "ולא תתורו אחרי לבבכם", אך עבודה בבחינת "אתהפכא" (להפוך ולשנות את רצונות הלב מיסודם) "מלחמת רשות" היא, שכן אינה שווה לכל נפש.

(אור-התורה – דברים, עמי' תתסד)

* * *

ועוד: ידוע שעבודת התפילה נקראת "בירור בדרך מלחמה", שכן הנפש האלוקית מתלבשת אז בנפש הבהמית, והתלבשות זו דורשת מלחמה ויגיעה; ואילו לימוד התורה נקרא "בירור בדרך מנוחה", שהרי הלומד ממשיך אור אלוקי בנפשו, והיצר-הרע מתברר מאליו. מובן אפוא כי בירור בדרך מלחמה ("כי תצא למלחמה"), היא "מלחמת רשות", שהרי ישנה גם דרך אחרת – בירור בדרך מנוחה.

(ליקוטי-שיחות, כרך יד, עמי' 85)

* * *

כ"ק אדמו"ר הצמח-צדק היה מייעץ לנערים המתחילים בעבודת התפילה להתבונן לפני התפילה בדרגות נעלות ביותר, שכן כך יתבטל הרע ויוכלו להתפלל בכוונה. וכך היה אומר:

"כי תצא למלחמה" – כשיוצאים למלחמת היצר בעת התפילה, צריכים להתבונן בדרגה שהיא "על אויביך" לגמרי, שאין לרע קשר ואחיוזה בה כלל.

(מפי השמועה)

ושבית שביו (כא, י)

ביד האדם לא רק לנצח את היצר, אלא גם לקחתו בשבי, כלומר – לנצח את היצר בעזרת היצר עצמו. שכן, תפקידו של היצר הוא לפתות את האדם לחטא, והוא זריז במלאכתו זו כדי לעשות שליחות בוראו. מזה גופא יכול האדם ללמוד – להזדרז בקיום רצון הקב"ה ולא להישמע לפתויי היצר. זאת ועוד: מרצונו של היצר-הרע ניתן ללמוד מהו רצונו של היצר-הטוב.

(כתר-שם-טוב עמי' יז, נה)

ממעייני החסידות

"ושבית שביו" – תוכל להוציא מיד הקליפה דבר השבוי אצלה, כמבואר בתניא (פרק ז) ש"מי שהוא בזוללי בשר וסובאי יין למלאות תאוות גופו... יורד חיות הבשר והיין שבקרבו ונכלל לפי שעה ברע גמור... עד אשר ישוב האדם ויחזור לעבודת ה'".

(ליקוטי שיחות, כרך ב, עמ' 697)

וראית בשביה אשת יפת תואר וחשקת בה ולקחת לך לאשה (כא,יא)

"וראית בשביה אשת יפת תואר" – היופי הגשמי הוא בבחינת שביה, שהרי שורשו הוא יופי רוחני, ספירת התפארת, אלא שנפל ונשתלשל ביופי גשמי;
"וחשקת בה" – שמא תחשק ביופי הגשמי;
"ולקחת לך" – להנאתך;
לא תעשה כן, אלא תעלה את היופי "לאשה" – "אשה ריח ניחוח לה", על-ידי זה שתדבק מחשבתך בשורש היופי, תפארת העליון.

(ימגיד דבריו ליעקב עמ' ז)

האחת אהובה והאחת שנואה... והיה הבן הבכור לשניאה (כא,טו)

אהובה – היינו נפש האלוקית.
שנואה – היינו נפש הבהמית.
"והיה הבן הבכור לשניאה" – לנפש הבהמית שורש נעלה יותר מלנפש האלוקית, בהתאם לכלל ש"כל הגבוה-גבוה ביותר יורד למטה-מטה ביותר", נמצא שמבחינה זו הנפש הבהמית היא ה"בכור".

(ליקוטי תורה – דברים, עמ' לו)

והאם רובצת על האפרוחים (כבו)

ידוע ש"אם רומז לבינה, ו"אפרוחים" – למידות אהבה ויראה. שכן ההתבוננות בגדולת ה' מולידה "אהבת ה' ויראתו".
הרמזים לכך:
א) "אפרח" בגימטרייה 'חסד גבורה' (אהבה ויראה). ב) האותיות 'א' ו'פ' של תיבת "אפרח" הן ראשי תיבות אהבה ופחד. ג) בתיבת "האפרוחים" ישנן האותיות יראה.

(ליקוטי לוי-יצחק לתניא, עמ' לב)

כל הנחשלים אחריו (כה,יח)

חסדי כוח מחמת חטאם, שהיה הענין פולטן (רש"י)

לפנינו לימוד ולקח נפלא:
עמלק לא פגע אלא כבעלי החטא שנפלטו מן הענין, ובשביל יהודים אלו יצאו כל ישראל מהענין כדי להילחם בעמלק, כנאמר (בשלח ז), "צא הילחם בעמלק" (צא מן הענין, רש"י).
הווי אומר: חובתו של כל אחד ואחד לצאת אל מ"חוץ לענין" – להגיע גם ליהודי הנמצא מחוץ לעולמה של היהדות, חשוף ל"עמלקים" שונים ומשונים, ולקרבו לתורה.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת בשלח תשמ"א)

"שאינ מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמן"

הוּו זְהִירִין בְּרִשּׁוֹת שְׂאִין מִקְרַבִּין לֹו לְאָדָם אֲלֵא לְצוּרֵךְ עֲצֻמָּן; נִרְאִין
כְּאוֹהֲבִין בְּשַׁעַת הַנְּאֻתָן וְאִין עוֹמְדִין לֹו לְאָדָם בְּשַׁעַת דּוּחְקוֹ (פֶּרֶק ב, מִשְׁנֵה ג)

פירוש רבינו עובדיה מברטנורא:

הוּו זְהִירִין בְּרִשּׁוֹת – אַתָּם הַמֵּתְעַסְקִים בְּצוּרְכֵי צִיבּוֹר, אֶף-עַל-פִּי שְׂאֵתָם צְרִיכִים לְהַתּוֹדֵעַ
לְרִשּׁוֹת כְּדֵי לִפְקַח עַל עַסְקֵי רַבִּים, הוּו זְהִירִים וְכו'.

פירוש כ"ק אדמו"ר:

"רשות" היא ה"שליטים" שבאדם – שכלו ומידותיו. ואמר "הוּו זְהִירִין בְּרִשּׁוֹת", כי האדם
מוכרח וזקוק ל"שלטון" זה, אך עליו להיות זהיר בו. כי לפעמים מתאווים המוח והלב דבר בלתי
רצוי, ואז על האדם לדעת שאף שהן "מקרבין לו לאדם" ו"נראין כאוהבין", הרי זה "לצורך עצמן"
ו"להנאתן" בלבד.

ובאופן אחר קצת, יש לומר דהכוונה ב"רשות" לשלטון של היצר-הרע, והפירוש ב"מקרבין לו
לאדם" ו"נראין כאוהבין", מבואר על-פי הידוע שאחת מתחבולות היצר-הרע היא להופיע
כ"אוהבו" של אדם ו"מסכים" לו בכל אשר יעשה, גם בהנהגה טובה, רק שמשפיע עליו לעשות
הנהגה זו מתוך פנייה, או בקרירות, בדרך "מצוות אנשים מלומדה", ועל-ידי זה לוכד את האדם
ברשתו עד שמסיתו גם לדברים אסורים רחמנא-ליצלן.

ועבודה זו היא במילי דחסידותא, כי ממידת הדין רשאי האדם לא לעסוק כלל עם ה"רשות"
דהיצר-הרע (ובלבד שיהיה שלם במעשה בפועל); אך במידת חסידות חייב להתעסק עם היצר-
הרע על-מנת להפכו לטוב, וכמאמר רז"ל "בכל לבבך – בשני יצריך". אלא שעליו לעשות זאת
מתוך זהירות יתירה – "הוּו זְהִירִין בְּרִשּׁוֹת".

(ועל-דרך זה יש לומר בפירוש "ואל תתוודע לרשות": צריכים להתעסק עם ה"רשות", כנ"ל,
אך לא באופן של "דעת" – מלשון התקשרות והתחברות).

ויש לומר עוד שהכוונה ב"רשות" היא ליצר-הטוב – השכל והמידות דקדושה. במקרים
מסויימים אין לציית אפילו ל"רשות" זה – היינו כשנדרש מיהודי עבודה של מסירות-נפש
שלמעלה מטעם ודעת.

וזהו "שאינ מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמן" ו"נראין כאוהבין בשעת הנאתן": מצד כוחותיה
הגלויים של הנשמה (שכל ומידות) רצונה בעבודה המביאה לשלימותה (השלימות דשכל ומידות);
ולא מסירות-נפש – ביטול ושליטת מציאותה. ומכל-מקום הרי זה רק "נראין כאוהבין", כי על-
ידי העבודה של מסירות-נפש מגיע לו לאדם אמיתית הטוב וההנאה.

(משיחת מוצאי שבת-קודש פרשת תזריע-מצורע תש"ט – על-פי רשימת השומעים)

הלכות ומנהגי חב"ד

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

שבת-קודש פרשת תצא¹

ט' באלול

כ"ק אדמו"ר הזקן הורה לכתוב בספר-תורה 'דכא' (בפרשתנו כג,ב), באל"ף לבסוף, ולא בה"א².

שחרית: "זכר עמלק" בסוף פרשתנו (ובפרשת 'זכור') יש לקרוא בפעם הראשונה 'זכר' בצירה ובפעם השנייה 'זכר' בסגול – בין בשביעי ובין במפטיר³.

מנהג-נערים בכמה מקומות 'להכות' בקריאת שם 'עמלק', ונכון להימנע מזה⁴.

יום נישואי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע עם הרבנית הצדקנית מרת נחמה-דינה ע"ה⁵.

יש ללמוד בימים אלו 'דרושי חתונה' של רבותינו נשיאינו, ובפרט אלו שנאמרו בחתונת הרבי הריי"צ⁶.

יש לפרסם, שמי שעורכים בימים אלו חתונות – יוסיפו עוד יותר בשמחה, וכן אחר-כך בשבעת ימי המשתה, ועל-דרך זה אלו שנמצאים בתוך שבעת ימי המשתה שלהם, ומה טוב – להוסיף גם במספר הסעודות. ובפרט במנהג ישראל ("כפי שהיה פעם הסדר בכל חתונה") לעשות סעודה לעניים, ודווקא שם היו מביאים מהמובחר⁷.

מנחה: מנהג הקוראים להגביה קולם בפסוק האחרון 'השקיפה' (קריאת מילת 'השקיפה' – מלעיל)⁸.

פרקי-אבות: פרק ב.

יום חמישי

י"ד באלול

ביום זה – שלושים יום לפני חג הסוכות –

הרבי לקרה"ת גם לעניין זכרי בצירי או בסגול שם. אבל אין זה שייך לנושא, ע"פ המובא באג"ק כרך יב סי"ע ג (במענה לשאלה מדוע אין מסיימים כמה פסוקים שם עד סופם) "דאין הכוונה לקריאת פסוק או פרשה, כ"א לזכירת עניין". ומה שנהג הרבי בעצמו לחזור תיבה זו (ותיבות אחרות, בכמה מקומות, כולל תיבות שהניקוד שלהן מפורש ביהיום יום) בניקוד שונה, אינו הוראה לרבים.

4) ראה בארוכה בזה בלוח השבועי בגיליון קט (ש"פ תצא תשנ"ו). וכבר כתבו כן בדורות שעברו, ראה ילקוט-יוסף – מועדים (כרך ה) עמ' 259 ס"ה, משוית בן-ימין ומהרי"א פלאגי.

5) לפרטים אודות חתונה זו, ראה בספר נישואי הנשיאים: 6) 'התוועדות' תשמי"ט ח"ד עמ' 315. וראה גם ב'התוועדות' תשמ"ח ח"ד עמ' 264.

7) המאמרים נדפסו ביספר המאמרים – קונטרסים ח"א עמ' 31 ואילך, ובספר המאמרים תרפ"ט עמ' 71 ואילך.

8) ר"ד משיתח י"ד אלול תש"א.

9) לוח כולל-חב"ד, בקריאת שבת הבאה בשחרית, ומציין לירושלמי מעשר-שני פ"ה ה"ט. ולכאורה העניין שייך גם לקריאת שבת במנחה ושני וחמישי.

1) כן הוא השם הנכון (ולא "כי תצא"), ראה בעז"ה את דברי הרבי המובאים בהערה 1 בלוח השבועי בגיליון הבעלי"ט.

2) שו"ת שארית-יהודה יו"ד סי' טז. ושם, ש"ציווה להגיה ספר-תורה שהיתה מתחילתה כתוב בה"א וציווה לכתוב באל"ף דווקא". וכן באג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ט עמ' ת"ט (שהורה לתקן זאת עוד לפני תיקון האותיות הנפסקות!).

היום-יום, ז' באלול. ספר-המנהגים עמ' 32. לוח כולל-חב"ד. וראה בשו"ת דברי-נחמה (דף נט,ג). הובאו בהוספות לשו"ת אדמו"ר הוצאת תשכ"ח ואילך חלק ה' עמ' 1898.

מכתבי הרבי בזה נקבצו בישרי הלכה ומנהגי יו"ד סי' קטז, וגם שם הורה להגיה. ואם יש ספק בדבר – יש לבדוק את הסי"ת לפני הקריאה. אבל בדיעבד, כיוון שיש דעות אחרות, כתב בקצות-השולחן בבדי-השולחן סו"ס פז, שאין להחליף את ספר-התורה אם נמצא בקריאה שכתוב בה"א.

3) הוראת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, ספר-המנהגים עמ' 31, ובאריכות שם עמ' 72. וראה 'התקשרות' גיליון כה, עמ' 17, הערה 3. כמובן שיש לדייק לקרוא תיבה זו בטעם שלה, 'מונח', כראוי, בשתי הפעמים.

בשם זכירות, הנדפסות בסידורים מסויימים, ציינו להוראת

לוח השבוע

חמישי בלילה, אור ליום שישי בשעה 01:15. התייסדות ישיבת תומכי-תמימים (בשנת תרנ"ז). נכון להוסיף בימים ט"ו-ח"י אלול: בלימוד החסידות (ובפרט מהבעש"ט ואדמו"ר, אדמו"ר מהורש"ב נ"ע ובמיוחד של אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע) ובנוסף – לקבוע בהם בכל מקום האפשרי שיעורים חדשים (מלבד חיזוק הקיימים מכבר); **בנבודת התפילה** (הקשורה במיוחד לשיבה זו); **בצדקה**, כולל ברוחניות – להיות 'נרות להאיר'; לערוך התוועדות חסידית, 'ברוב עם הדרת מלך', בכל מקום שישנה בו ישיבת תו"ת; לפתוח בכל מקום המתאים סניף חדש לשיבה זו, ועוד¹².

מתחילין לדרוש בענייני החג, ובוזה נכלל במיוחד "לדרוש", היינו השתדלות יתרה (ובפרט בהתחלה והפתיחה דכל השלושים יום), בעניין השמחה ד'זמן שמחתנו¹⁰, וכן להשתדל בנתינת צורכי החג לכל הזקוקים לכך שלושים יום לפני החג, כדי שיוכלו להתכונן ל'זמן שמחתנו' מתוך שמחה וטוב לבב, ועוד לפני זה – בנוגע לצורכי ראש-השנה, כלשון הכתוב "אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו"¹¹.

יום שישי

ס"ו באלול

סוף זמן קידוש לבנה לכתחילה – יום

תשמ"ח ח"ב עמ' 625. וראה גם סה"ש תשנ"א ח"ב עמ' 806.
(11) נחמיה ח.ג. וראה ליקוטי-שיחות, כרך יד, עמ' 369 ואילך, ושי"ן – סה"ש תנשי"א שם עמ' 808.
(12) ע"פ יהתועדותיו' תשמ"ט ח"ד עמ' 315 ואילך.

9) שו"ע אדמו"ר סי' תכט ס"א.
(10) וזאת נוסף על השמחה שבכל שבת "וביום שמחתכם – אלו השבתות" (ספרי בהעלתך י,ו), אף שעיקר עניינו של שבת הוא תענוג "וקראת לשבת עונג" – ספר-השיחות

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם-משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן-יודא ור' יוסף-יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישע"י ע"ה דייטש